

Beatrix der Nederlanden

Beatrix Wilhelmina Armgard, Prinses der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld^[1] (Baarn, 31 januari 1938) was van 30 april 1980 tot en met 30 april 2013 koningin der Nederlanden.^[2] Zij is het oudste kind van koningin Juliana der Nederlanden en prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld en sinds 2002 weduwe van prins Claus van Amsberg.

1 Geboorte en doop

Half juni 1937 maakte Juliana tijdens een korte radiotoespraak vanuit paleis Soestdijk in Baarn haar eerste zwangerschap openbaar. Na afloop van een feestelijke ontvangst in Amsterdam zei de kroonprinses in een dankwoord aan de Amsterdamse burgerij het volgende: “Nooit had iets mij kunnen weerhouden alle delen van het programma mee te maken, waren het niet - op zichzelf verheugende - gezondheidsredenen geweest, die u zeker wilt verstaan en billijken”.^{[3][4][5]}

Beatrix met haar moeder

De zwangerschap verliep probleemloos, maar niet zonder

zorgen. Eind november 1937 botste Bernhard in een auto nabij Diemen met hoge snelheid op een voertuig beladen met zand.^[6] Hij liep onder meer een schedelbasisfractuur en zware hersenschudding op. Ook de zwangere Juliana nam haar intrek in het ziekenhuis. Vlak na Nieuwjaar waren de aanstaande ouders terug op hun huisadres paleis Soestdijk.^{[7][8]}

Op maandagmorgen 31 januari 1938 zag Beatrix op paleis Soestdijk het levenslicht. Via officiële bulletins werd verspreid dat om 09.47 uur “een flinke dochter” geboren was.^[9] De volgende dag werd op paleis Soestdijk door de vader aangifte van de geboorte gedaan, in tegenwoordigheid van minister-president Hendrikus Colijn.^[10]

Bij deze gelegenheid werden de officiële voornamen bekendgemaakt:

- Beatrix (*zij die gelukkig maakt*).
- Wilhelmina, naar koningin Wilhelmina, grootmoeder van moederskant.
- Armgard, naar prinses Armgard, grootmoeder van vaderskant.

De officiële roepnaam werd Beatrix. Prins Bernhard zei dat de klemtoon eigenlijk op de *a* hoort te liggen, maar dat hij had besloten de klemtoon, in overeenstemming met het gebruik, op de *e* te leggen.^[11] De informele roepnaam werd uiteindelijk Trix.

De doopplechtigheid vond plaats op 12 mei 1938 in de Grote of Sint Jacobskerk te Den Haag.^[12] De baby droeg een doopjurk uit 1880, waarin eerder haar grootmoeder en moeder waren gedoopt. De dienst werd geleid door dominee E.H. Blaauwenbaard uit Baarn. De 88-jarige voormalige hofprediker dominee W.L. Welter doopte de prinses. Het geheel werd rechtstreeks uitgezonden via de radio. Als officiële doopgetuigen waren aanwezig: koning Leopold III van België, de Britse prinses Alice van Albany (een nicht van koningin Wilhelmina), vorstin Elisabeth van Erbach-Schönberg (een tante van koningin Wilhelmina), Allene gravin Kotzebue (een goede bekende van de moeder van prins Bernhard) en hertog Adolf van Mecklenburg (een oom van prinses Juliana).

Beatrix heeft de Nederlandse nationaliteit. Door haar rechtstreekse afstamming van prinses Sophia van de Palts is zij vanaf haar geboorte tevens Brits staatsburger. Volgens de Sophia Naturalization Act uit 1705 zijn alle nakomelingen van prinses Sophia automatisch Britse onderdanen, mits bij de geboorte de ouders wettig met elkaar

getrouwd waren.^[13] Een Britse rechtbank dient het staatsburgerschap te bevestigen, wil men er een beroep op kunnen doen. Hiervoor dient Beatrix een aanvraag in te dienen, wat zij tot nu toe niet gedaan heeft.^[14]

2 Jeugdjaren en studie

Beatrix heeft drie zussen: Irene (1939), Margriet (1943) en Christina (1947), evenals twee halfzussen: Alicia de Bielefeld (1952) en Alexia Grinda (1967).

Tweeënhalf jaar na haar geboorte vielen op 10 mei 1940 de Duitsers Nederland binnen en werd het land betrokken bij de Tweede Wereldoorlog. Met haar grootmoeder koningin Wilhelmina, haar ouders en zusje Irene vluchtte Beatrix na enkele dagen met de boot naar Engeland. In juni reisde zij met haar moeder en Irene door naar Canada, waar zij de rest van de oorlog bleef wonen.^[15] In de zomer van 1945 keerde het gezin, uitgebreid met Margriet die in 1943 in Canada was geboren, terug naar Nederland en nam opnieuw zijn intrek in paleis Soestdijk.

Beatrix na haar terugkomst uit Amerika in 1959

Eind jaren veertig bezocht de prinses als basisschool voor die tijd nogal vooruitstrevende Werkplaats Kindergemeenschap van de pedagoog Kees Boeke in Bilthoven. Beatrix is net als haar zussen "scout" geweest. Zij was eerst kabouter en later waterpadvindster. Beatrix volgde middelbaar onderwijs aan het Incrementum, een speciaal

voor haar en haar zus Irene opgezette dependance van Het Baarnsch Lyceum. Als eindexamengeschenk kreeg zij van haar vader een Fiat 1400.

Ter gelegenheid van haar achttiende verjaardag kreeg zij als nationaal geschenk het stalen jacht *De Groene Draeck* cadeau, dat overigens pas een jaar later te water werd gelaten. De koninklijke familie vaart er nog steeds mee. Op 7 februari 1956 werd Beatrix als 'vermoedelijke erfgename van de kroon' geïnstalleerd als lid van de Raad van State, het hoogste adviescollege van de regering. In juni dat jaar behaalde zij haar diploma gymnasium-A.

Vervolgens vertrok Beatrix naar Leiden, waar zij aan het Rapenburg ging wonen en aan de Universiteit Leiden ging studeren. Zij werd er lid van de 'Vereeniging voor Vrouwelijke Studenten te Leiden'.^[16] Beatrix verlangde dat haar mede-studenten haar niet tutoyeerden en haar aanspraken met Koninklijke Hoogheid. Haar opleiding was gericht op haar toekomstige werkzaamheden als staats-hoofd. De eerste jaren volgde zij colleges in de theoretische en toegepaste sociologie, economie, parlementaire geschiedenis, rechtswetenschap en staatsrecht. Later in Europees recht, volkenrecht, geschiedenis, het Statuut van het Koninkrijk, actuele internationale staatkunde en de cultuur van Suriname en de Nederlandse Antillen.

Tijdens haar studie bezocht de prinses verscheidene Europese en andere internationale organisaties in onder andere Straatsburg, Genève, Brussel en Parijs. Zij behaalde haar kandidaatsexamen rechten in de zomer van 1959. Dat jaar kocht zij kasteel Drakensteyn in de bossen van Lage Vuursche, waar zij in 1963 ging wonen. Op 7 juli 1961 slaagde zij voor haar doctoralexamen rechten vrije studierichting, een combinatie van meerdere disciplines.

Eveneens in 1961 was Beatrix initiatiefneemster en later voorzitter van een Europese werkgroep die Europese jongeren opriep zich in te zetten voor een verenigd Europa. In de jaren daarna nam ze tal van representatieve verplichtingen op zich en ondernam een aantal reizen, onder meer naar de Nederlandse Antillen en Suriname.

3 “My own people”

Beatrix bracht in 1959 een bezoek aan de Verenigde Staten.^[17] In de stad New York werd zij op 11 september verwelkomd met een ticker-tape parade en in Washington D.C. werd zij op het Witte Huis ontvangen door president Dwight D. Eisenhower en echtgenote.

Vooraf aan haar bezoek werd zij geïnterviewd door enkele Amerikaanse journalisten. Zij vertelde dat zij de voorkeur gaf te huwen met iemand van koninklijk bloed en verhaalde over een boottrip drie jaar eerder op uitnodiging van het toen nog Griekse koningspaar, waarbij zij naar eigen zeggen louter omgeven was “met families die allemaal in de Almanach de Gotha staan”. Zij vervolgde met: “I enormously enjoyed that trip, because I felt that I was among my own people and could be myself”,

Beatrix bezocht in 1959 de stad New York, 350 jaar na Henry Hudson en werd verwelkomd met een ticker-tape parade

ofwel: “Ik heb enorm genoten van die trip, omdat ik het gevoel had dat ik met mijn eigen soort mensen was en mijzelf kon zijn”.^[18] De uitspraak “mijn eigen soort mensen” leidde in het koninkrijk tot een storm van verontwaardiging. Terug op vaderlandse bodem gaf zij op Schiphol haar eerste persconferentie waar Nederlandse verslaggevers vrijelijk vragen konden stellen. Zij weet de consternatie aan een misverstand over de intonatie en aan een verkeerde vertaling. Volgens haar bedoelde zij met “*my own people*” “een eigen familiekring, een eigen sfeer, een kring van vakgenoten” en de uitspraak was niet bedoeld “om een bepaalde standing uit te drukken”.^[19]

Vier jaar later was zij terug in Amerika. Toen vertegenwoordigde zij met haar vader het koninkrijk bij de begrafenis van de vermoorde president John F. Kennedy.

4 Verloving en huwelijk

Zaterdag 1 mei 1965 om negen uur 's morgens werd Beatrix bij kasteel Drakensteyn hand-in-hand gefotografeerd met een tot dan bij de Nederlandse media onbekende man die Claus von Amsberg bleek te heten.^[20] De foto's werden gemaakt door freelance persfotograaf John de Rooy.^{[21][22]} Ze werden op 6 mei voor het eerst gepubliceerd door de Britse krant *Daily Express*, gevolgd door dagblad *De Telegraaf*. De foto's zijn iconisch in de Nederlandse paparazzi-journalistiek.

Er ontstond grote commotie toen bleek dat Claus een Duitser was en lid was geweest van de Hitlerjugend. Een

Prinses Beatrix en Claus von Amsberg in de tuin van Paleis Soestdijk op 28 juni 1965, de dag van hun verloving

commissie onder leiding van historicus Loe de Jong van het toenmalige Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie onderzocht het oorlogsverleden van Claus. De uitkomsten werden als niet belastend beoordeeld. Door alle commotie voelde het stel zich geforceerd een versnelde beslissing te nemen en op 28 juni 1965 werd door koningin Juliana de verloving bekendgemaakt.^[23]

Beatrix en Claus bleken elkaar op oudejaarsavond 1962 voor het eerst ontmoet te hebben op een feestje in Bad Driburg. Anderhalf jaar later volgden ontmoetingen rond het huwelijk van prinses Tatjana zu Sayn-Wittgenstein en Maurits Prinz von Hessen. Nederlandse journalisten bespieden Beatrix en Claus op een wintersportvakantie, maar omdat gedacht werd dat Claus voor een beoogde prins-gemaal een te lage maatschappelijke functie vervulde, werd er geen serieus werk gemaakt van zijn aanwezigheid.

Huwelijk (10 maart 1966)

De Nederlandse samenleving bleef verdeeld over de verloving met een Duitser, relatief kort na de Tweede

Wereldoorlog. Toen bekend werd dat het huwelijk zou plaatsvinden in Amsterdam, vonden de drie Joodse kerkorganisaties in Nederland dit een belediging aan het adres van de Nederlandse Joden die vooral vanuit Amsterdam, tijdens de oorlog naar Duitse concentratiekampen waren gedeporteerd.^{[24][25]}

Om aan alle commotie te ontkomen, spraken Beatrix en Claus de voorkeur uit hun voorgenomen huwelijksvoltrekking in Baarn te laten plaatsvinden. De regering wilde daarvan niets weten en gelastte de trouwerij te laten doorgaan in Amsterdam.

Op 10 maart 1966 werd het burgerlijke huwelijk in het stadhuis van Amsterdam voltrokken door de burgemeester van Amsterdam Gijs van Hall. Dezelfde dag werd het huwelijk kerkelijk ingezegend in de Westerkerk.^[26] De kerkdienst werd geboycot door de vertegenwoordigers van de drie Joodse kerkgenootschappen.^[27] Tijdens de twee rijtoeren met de Gouden Koets werden door omstanders rookbommen tot ontploffing gebracht als protest tegen het huwelijk.

5 Nakomelingschap

6 Voorbereiding op de troon

Vanaf de jaren zeventig begon Beatrix zich intensiever voor te bereiden op haar toekomstige functie als staatshoofd. Met prins Claus maakte zij vele buitenlandse reizen, waaronder een controversiële naar de Sovjet-Unie. In rechtse kringen werd gesuggereerd dat het kroonprinselijke paar linkse sympathieën zou hebben, mede gevoed door de grote belangstelling van het paar voor ontwikkelingssamenwerking en allerlei vormen van kunstuitingen.

Na de Lockheed-affaire begonnen Beatrix en Claus zich te verdiepen in de koninklijke hofhouding en maakten plannen voor een aanpassing hiervan. Daarnaast vroegen ze adviseurs zich voor te bereiden op het koningschap van Beatrix. Op 31 januari 1980 maakte koningin Juliana tijdens een rechtstreekse televisietoespraak bekend dat zij op 30 april afstand van de troon wilde doen ten gunste van haar dochter Beatrix.

Dat Beatrix haar moeder als koningin zou opvolgen, was bij haar geboorte geen vanzelfsprekendheid. Pas in 1983 is de Grondwet dusdanig gewijzigd dat het oudste kind van het staatshoofd de wettige troonopvolger wordt. Tot dan was geregeld dat de oudste zoon altijd voorrang kreeg op een dochter. Pas nadat Juliana biologisch gezien geen kinderen meer kon krijgen, had Beatrix zekerheid dat zij de beoogd opvolgster was.

Koningin Beatrix tijdens haar eedaflegging in de Nieuwe Kerk

7 Inhuldiging

In de ochtend van 30 april 1980, om 10.06 uur, ondertekende koningin Juliana in het Paleis op de Dam te Amsterdam, de akte van abdicatie en was Beatrix formeel koningin. 's Middags werd zij in de Nieuwe Kerk, tijdens een plechtige zitting van de Staten-Generaal en in het bijzijn van vertegenwoordigers van Europese vorstenhuizen, beëdigd en ingehuldigd als koningin der Nederlanden.

In Amsterdam was er ten tijde van de troonswisseling een grote kraakbeweging actief die de kroningsdag had uitgeroepen tot actiedag onder het motto 'geen woning, geen kroning'. De feestelijke inhuldiging van Beatrix werd daarom overschaduwd door het kroningsoproer in de Amsterdamse binnenstad; krakers en de Mobiele Eenheid leverden ware veldslagen. De mobiele eenheid kon met moeite voorkomen dat krakers oprukten naar de Dam om de plechtigheid in de Nieuwe Kerk te verstoren. Als één van haar eerste publieke optredens als koningin bezocht Beatrix een dag na de inhuldiging gewonde ME'ers in het ziekenhuis.

8 Koningschap

Het protocol werd aangescherpt en Beatrix ontwikkelde een regeerstijl die als stijlvol en zakelijk werd om-

schreven. In tegenstelling tot haar moeder die zich vaak liet aanspreken met 'mevrouw', wenste Beatrix dat zij altijd toegesproken werd met 'majesteit'. De verjaardag van haar moeder werd aangehouden als **Koninginnedag**, maar het bloemendefilé werd afgeschaft. In plaats dat de bevolking in defilé langs het bordes van haar woonpaleis liep en bloemen neerlegde, zoals bij haar moeder, koos Beatrix ervoor dat zij telkens één of twee Nederlandse plaatsen zou aandoen. Ook schafte zij het gebruik van haar moeder af dat de koningin vlak voor kerst haar paleis personeel een mok hete chocolademelk inschonk. Ook schonk zij bezoekende ministers geen kop thee meer in, zoals haar moeder deed, maar liet dat over aan een lakei.

De plannen om het **Nederlandse hof** te reorganiseren werden uitgevoerd. Aan het hoofd kwam een grootmeester, waaraan de hoofden van dienst verantwoording schuldig zijn. In 1981 verhuisde zij met haar gezin naar Den Haag. **Paleis Huis ten Bosch** werd het woonpaleis en paleis Noordeinde in de Haagse binnenstad nabij het Binnenhof het werkpaleis.

Staatsbezoeken volgden. Eerst naar Luxemburg en daarna naar de buurlanden België, West-Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Bij haar staatsbezoek aan de Verenigde Staten sprak zij op 22 april 1982 het voltallige Amerikaans Congres toe.

Ter gelegenheid van haar vijftigste verjaardag in 1988 werd op 29 april een televisieportret uitgezonden waar naast Beatrix ook prins Claus en haar drie zonen aan het woord kwamen. De schrijfster **Hella Haasse** nam een tv-interview met haar af. Desgevraagd vertelde Beatrix haar dat zij geen literatuur las, omdat zij door het bestuderen van de vele ambtelijke documenten daarvoor de tijd niet had.

Een dag later, op **Koninginnedag**, bracht Beatrix een verrassingsbezoek aan Amsterdam en bezocht de **vrijmarkt**. Daar werd zij spontaan gekust door een Amsterdammer.^[28] Als nationaal geschenk kreeg Beatrix de documentaire *De wording* aangeboden, gemaakt door **Cherry Duyns**, die op 30 april 1988 voor het eerst werd uitgezonden.^[29]

Beatrix kreeg steeds meer (politieke) ruimte om haar mening te ventileren en een eigen invulling te geven aan het koningschap. Haar kersttoespraken droegen een persoonlijke stempel.^[30] Ook andere redes trokken de aandacht.

Historisch is haar kerstrede van 1988. In de troonrede van dat jaar liet premier **Ruud Lubbers** haar zeggen dat Nederland schoner was geworden, met name in het water en de lucht. Met Kerstmis zei zij exact het tegenovergestelde: “Onze wereld lijdt onder vervuiling en vergiftiging van lucht, bodem en water. Langzaam sterft de aarde.”

Voor haar inzet voor de eenheid van Europa kreeg zij op 16 mei 1996 de prestigieuze **Internationale Karelsprijs** van de Duitse stad **Aken**.

Beatrix heeft een warme belangstelling voor kunst. Jaarlijks reikte zij de koninklijke subsidies voor

Monogram van koningin Beatrix

jonge kunstenaars uit. In 2000 richtte Beatrix als gastconservator een tentoonstelling in van moderne Nederlandse kunstenaars in het **Stedelijk Museum** te Amsterdam onder de titel 'De voorstelling. Nederlandse kunst in het stedelijk paleis'. Als hobby boetseert en beeldhouwt zij.

Zij was goed op de hoogte van dossiers. Voormalig minister-president Van Agt verwoordde zijn wekelijkse officiële bezoeken aan haar ooit zo: “Je wordt overhoord, doorgemeten en uitgemeten. De koningin weet alles. Het was peentjes zweten.”^[31]

In 2002 was Beatrix persoonlijk actief om het leven te redden van de **Nigeriaanse Amina Lawal**, die tot de doodstraf veroordeeld was wegens seks voor het huwelijk, waarbij ze ook nog eens zwanger was geraakt. Beatrix nodigde **David Vriesendorp**, de toenmalige directeur van **Amnesty International** in Nederland, uit om het staatsbanket bij te wonen van de bezoekende Nigeriaanse president **Olusegun Obasanjo**. Zij regelde na afloop van het diner dat de twee elkaar te spreken kregen.^[32] Haar actie slaagde. Het doodsvonnis werd ingetrokken.

Tot in 2010 was Beatrix betrokken bij de vorming van een nieuw kabinet. In 2010 en 2011 werd er in de **Tweede Ka-**

mer gediscussieerd over de mogelijke invoering van een **ceremonieel koningschap**. Dergelijke voorstellen konden uiteindelijk niet op een Kamermeerderheid rekenen. In 2012 besloot de Tweede Kamer echter wel om haar eigen **Reglement van Orde** zodanig te wijzigen dat het staatshoofd voortaan geen rol meer speelt in het formatieproces. Overigens had de Tweede Kamer al sinds 1971 (**motie-Kolfschoten**) de mogelijkheid om het staatshoofd niet bij de formatie te betrekken.^[33]

9 Inkomen

Jaarlijks krijgt Beatrix een gage van de staat. Voor 2013 was dit voor de koningin vastgesteld op een bedrag van 5,23 miljoen euro, waarvan 825.000 euro het inkomensdeel was, de rest het deel voor personele en materiële uitgaven; het inkomensdeel werd na haar abdicatie 465.000 euro op jaarbasis. Sinds haar aftreden blijft zij de vrije beschikking houden over het regeringsvliegtuig.^[34]

De avondkrant *NRC Handelsblad* publiceerde in 2010, na daarvoor een beroep te hebben gedaan op de **Wet openbaarheid van bestuur**, dat Beatrix een jaar eerder in de **Koninklijke Stallen** in Den Haag een proefopstelling had laten plaatsen van het geplande nieuwe interieur van het regeringsvliegtuig. Zij kon daarmee onder meer de hardheid van de stoelen testen. De kosten van de proefopstelling bedroegen iets meer dan 100.000 euro. De totale herinrichtingskosten bedroegen 4,3 miljoen euro, acht ton meer dan begroot. De **Rijksvoorlichtingsdienst** liet weten dat de herinrichting niet geschiedde op verzoek van de koningin, maar de krant ontdekte in de documenten dat wel terdege rekening gehouden was met haar wensen.^[35]

10 Staatsbezoeken

Tijdens haar koningschap bracht Beatrix 54 staatsbezoeken. Drie dagen na terugkomst van haar laatste staatsbezoek, aan Singapore, kondigde zij haar troonsafstand aan.

In 2011 werd het staatsbezoek aan **Oman** afgezegd, wegens plaatselijke onlusten die een gevolg waren van een roep van een deel van de bevolking voor meer democratie in deze dictatoriaal geleide oliestaat. Direct na de annulering maakte premier Rutte bekend dat de koningin het land toch zou bezoeken, maar nu als privépersoon.^[36] Een jaar later ging het staatsbezoek alsnog door en bezocht zij Oman een tweede keer.

11 Prins Claus

Gedurende Beatrix' koningschap heeft zij te maken gehad met de zwakke gezondheid van haar echtgenoot. Eind jaren zeventig waren er aanwijzingen dat prins Claus depressief was. Vanaf 1982 werd hij hiervoor behandeld

in een Nederlandse en Zwitserse kliniek. Later werd bij Claus de diagnose **Parkinson** gesteld en kreeg hij kanker. Op 6 oktober 2002 overleed hij. Beatrix en zijn zonen en schoondochters zaten aan zijn sterfbed toen hij stierf.

12 Eredoctoraat Universiteit Leiden

Op 8 februari 2005 kreeg Beatrix uit handen van de rector magnificus van de Universiteit Leiden een eredoctoraat uitgereikt voor de wijze waarop zij het belang van vrijheid van mensen aan de orde heeft gesteld en zich heeft uitgesproken over de verantwoordelijkheid die vrijheid met zich meebrengt. In haar toespraak gaf zij aan steeds meer vrijheid te hebben gekregen buiten de ministeriële verantwoordelijkheid om.^[37]

13 25-jarig regeringsjubileum

Koningin Beatrix tijdens Prinsjesdag in de Gouden Koets

Op 30 april 2005 vierde Beatrix haar 25-jarig regeringsjubileum met een bijeenkomst in de Ridderzaal te Den Haag waar naast de koninklijke familie en het kabinet ook vrijwel alle parlementariërs en veel andere officiële vertegenwoordigers van het Nederlandse volk aanwezig waren.

's Middags was er de gebruikelijke Koninginnedagviering, dit keer in Scheveningen, en 's avonds vond in een feesttent op het Haagse Malieveld een show plaats waarbij de koninklijke familie aanwezig was. Tijdens een televisie-interview, uitgezonden op de vooravond van het jubileum, sprak Beatrix over een sterk veranderde samenleving en de eenzaamheid van het koningschap. In het kader van haar regeringsjubileum bezocht Beatrix alle Nederlandse provincies, de Nederlandse Antillen en Aruba.

In de pers werd, ter gelegenheid van het regeringsjubileum, Beatrix over het algemeen geroemd om haar professionele, zij het enigszins afstandelijke koningschap.

Haar gesuggereerde bemoeizucht en invloed werden genuanceerd. Uit een opiniepeiling bleek dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk Beatrix en de monarchie steunde.^{[38][39]}

14 70e en 75e verjaardag

Ter gelegenheid van haar zeventigste verjaardag werd op 30 januari 2008 de televisiereportage 'Veel besproken onbesproken, koningin Beatrix 70 jaar' uitgezonden. Eén dag later vond een viering in theater Carré plaats. Zoals gebruikelijk bij jubileumvieringen werden vlak voor deze verjaardag diverse boeken over haar leven op de markt gebracht. Haar laatste verjaardag als koningin vierde zij op 1 februari 2013 met haar familie in het Beatrix Theater waar de dansgroep Introdans een voorstelling gaf.

15 Controverses

Lange tijd bleef de koninklijke familie schandaalvrij. Eind jaren negentig veranderde dit. De publieke opinie begon zich af en toe tegen Beatrix te keren en in populairere landelijke roddelbladen werd zij afgeschilderd als een “boze schoonmoeder” die niet zou willen dat haar zoon Willem-Alexander ging trouwen met diegene die hij wilde.

Koningin Beatrix in het vernieuwde Roombeek, 22 april 2008

Het hof kende tot in de loop van de jaren negentig de ongeschreven regel dat alleen getrouwde paren door de

koningin ontvangen konden worden. Henk Krol diende daarover in 1997 een klacht in bij de Commissie gelijke behandeling, omdat homoseksuelen en andere ongehuwden daardoor nooit hun partner konden meenemen. De regeling werd stilzwijgend veranderd in dat er een “voldoende bestendige relatie” dient te bestaan tussen de partners.^[40]

Van andere aard waren suggesties dat Beatrix haar constitutionele bevoegdheden bij diverse gelegenheden te buiten ging. Zo liet toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Hans van Mierlo in 1996 bij de opening van de Nederlandse ambassade in Amman weten dat de ambassade er was gekomen omdat Beatrix daarop had aangedrongen vanwege haar vriendschap met de toenmalige Jordaanse koning Hoessein. Een ander verhaal dat in hetzelfde jaar de ronde deed was dat Beatrix er de hand in zou hebben gehad dat de Nederlandse ambassadeur in Zuid-Afrika, jhr. mr. Eduard Röell (1937-2002), werd overgeplaatst wegens huwelijksontrouw. Van Mierlo ontken- de dat stellig; de ontrouw lag inderdaad niet ten grondslag aan de overplaatsing, Beatrix' wens echter wel.^{[41][42][43]} Ook werd gesuggereerd dat zij door betrokkenheid en kennis van staatszaken te veel invloed uitoefende, onder meer bij kabinetsformaties.

Haar geroemde perfectionisme en inzet werden vanaf die tijd vaker opgevat als bemoeizucht en haar zakelijke aanpak als afstandelijk. In politieke kringen werd soms in negatieve zin gesproken over “beatrixisme”. Ook Beatrix' eigenzinnigheid werd bekritiseerd. Haar jaarlijkse wintersportvakantie in het Oostenrijkse Lech werd in 2000 niet afgezegd, ondanks dat zeventien landen van de Europese Unie net een diplomatieke boycot tegen Oostenrijk hadden afgekondigd vanwege het aantreden in de regering van de populistische ultrarechtse partij van Jörg Haider.

In november 1999 was er kritiek toen Beatrix over de Nederlandse pers zei dat “de leugen regeert”. Later bleek dat de opmerking betrekking had op één persbericht dat niet haarzelf of haar familie betrof.

Beatrix ontbrak in 2005 op de begrafenis van paus Johannes Paulus II. Volgens de Nederlandse regering was de aanwezigheid van premier Jan Peter Balkenende voldoende. Dit leidde tot enige commotie in Nederlandse rooms-katholieke kringen, die zich miskend voelden. Zo sprak oud-premier Dries van Agt zijn afkeuring uit over het wegblijven van Beatrix, terwijl tal van andere (niet-rooms-katholieke) staatshoofden wel kwamen.

15.1 Bilderbergconferentie

Beatrix neemt deel aan de jaarlijkse bijeenkomst van de Bilderbergconferentie, die mede door haar vader in 1954 is opgezet. De conferentie wordt jaarlijks op uitnodiging door staatshoofden, politici en topmensen uit het bedrijfsleven bezocht. Er wordt niet bekendgemaakt wat besproken is. Het is tevens niet openbaar wat de rol van Be-

atrix is. Het politieke, economische en gesloten karakter heeft tot schriftelijke vragen in de Tweede Kamer geleid. De antwoorden gingen niet in op wat besproken wordt.

15.2 Kwestie Jorge Zorreguieta

Midden 1999 werd bekend dat de vader van **Máxima Zorreguieta**, waarmee Beatrix' oudste zoon een verhouding had, ten tijde van het generaalsregime van **Jorge Videla** in **Argentinië** eerst staatssecretaris en later minister van Landbouw en Veeteelt was geweest. Hoewel volgens Nederlands regeringsonderzoek **Jorge Zorreguieta** niet persoonlijk betrokken was bij verdwijningen van tegenstanders van dit regime, ontstond beroering in de samenleving en vond een deel dat de kroonprins niet met zijn dochter mocht trouwen. Pas nadat besloten was dat haar vader niet bij het huwelijk aanwezig mocht zijn, kon op 2 februari 2002 het huwelijk in Amsterdam voltrokken worden.^[44]

15.3 Margarita-affaire

Koningin Beatrix tijdens het voorlezen van de troonrede van 2011

Beatrix' nichtje, prinses **Margarita**, dochter van haar zuster **Irene**, verweet in 2003 de koningin en andere familieleden treiterijen en af luisterpraktijken tegen haar en haar echtgenoot **Edwin de Roy van Zuydewijn**. Volgens de prinses en haar man had de koninklijke familie er onder meer voor gezorgd dat het bedrijf van **De Roy van Zuydewijn** een belangrijke order was misgelopen, waardoor het failliet was gegaan. In het opinietijdschrift **HP/De Tijd** fulmineerde het echtpaar tegen meerdere leden van de koninklijke familie. Ook gaf het echtpaar televisie-interviews.

Tijdens een staatsbezoek aan **Chili** in 2003 voelde Beatrix zich genoodzaakt om in het openbaar te reageren op de aantijgingen. Tijdens een ontmoeting met de pers zei Beatrix dat “de familie zich niet herkent” in het door **Margarita** geschetste beeld.^[45]

15.4 Mabelgate

De affaire **Mabelgate** speelde in 2003. **Mabel Wisse Smit** was indertijd de verloofde van Beatrix' tweede zoon **Friso**; er werd beweerd dat zij eind jaren tachtig een seksuele relatie had gehad met de later vermoorde drugsbaron **Klaas Bruinsma**. Hoewel zij ontkende, waren er veel tegengeluiden. Ook had Wisse Smit een verhouding gehad met een omstreden en getrouwde Bosnische minister van Buitenlandse Zaken, **Mohammed Sacirbey**. Deze zat op het moment dat **Mabelgate** speelde, in **New York** gevangen op verdenking van het misbruiken van staatsgelden voor persoonlijke doeleinden.

Zowel **Friso** als **Mabel Wisse Smit** bleken over het verleden van Mabel gelogen te hebben. Toen dit bekend werd, zagen ze ervan af om voor hun aangekondigde huwelijk toestemming te vragen aan het parlement. Ten gevolge daarvan was **Friso** vanaf zijn huwelijksdag geen lid meer van het **Koninklijk Huis**, waarmee zijn rechten op de troon vervielen. Ook verloor hij zijn titel 'Prins der Nederlanden'.

16 Boek Fasseur en de Greet Hofmans-affaire

Beatrix gaf historicus **Cees Fasseur** als enige inzage in het koninklijk huisarchief voor zijn boeken over **Wilhelmina** en **Juliana**. Hij kreeg daarbij ook inzage in een tot dan geruchtmakend rapport dat een commissie onder leiding van **Juliana's** vertrouweling **Louis Beel** in de jaren vijftig had opgemaakt over de affaire rondom de gebedsgenezeres **Greet Hofmans**. Het resultaat van Fasseurs onderzoek naar **Hofmans** vond zijn neerslag in het boek *Juliana & Bernhard. Het verhaal van een Huwelijk 1936-1956* dat in november 2008 uitkwam. Daarin ontcrachtte Fasseur de jarenlange geruchten dat prins **Bernhard** overwogen had zijn vrouw op te sluiten in een krankzinnigeninstituut als zij nog langer met de gebedsgenezeres contact was blijven houden. Hij had daarvoor geen enkel bewijs gevonden. Ook werd door de publicatie bekend dat het niet zoals altijd gedacht minister-president **Willem Drees** was geweest die het rapport had laten opstellen, maar **Juliana** en **Bernhard**. Het rapport werd als bijlage toegevoegd. Beatrix had het rapport niet hoeven te laten openbaren. Er rustte nog geheimhouding op. Dat door Beatrix alleen aan Fasseur inzage werd gegeven, werd niet door iedereen gewaardeerd, ook omdat daarmee het werk van Fasseur onverifieerbaar is.^[46]

17 Aanslag Apeldoorn

Op Koninginnedag 2009 drong de 38-jarige **Karst Tates** in **Apeldoorn** met een kleine personenauto door dranghekken en een menigte richting de open dubbeldekker bus

waarin zich de voltallige koninklijke familie bevond. Er vielen acht doden, onder wie de bestuurder, en elf gewonden. Beatrix en haar familieleden bleven ongedeerd, maar braken hun bezoek aan de stad onmiddellijk af. Een motief is nooit gevonden, noch wat Tates' exacte bedoelingen waren geweest, maar volgens mensen die hem kenden zou hij haat gekoesterd hebben tegen het koningshuis.

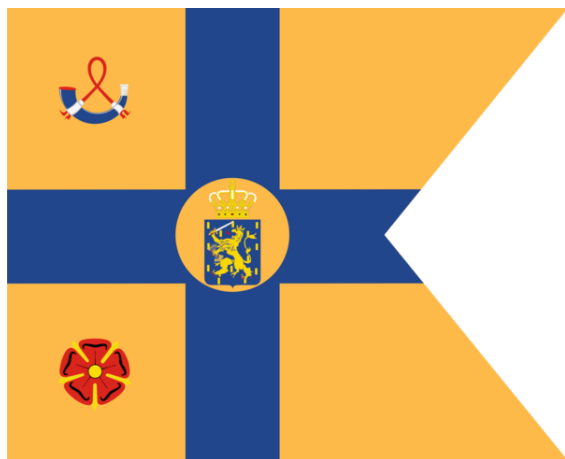
18 Troonrede

Vlak voor Prinsjesdag 2012 vertelde directeur Paul Smulders van het Genootschap Onze Taal in een interview met Omroep Brabant dat Beatrix soms inhoudelijke veranderingen aanbrengt in de troonrede als die al door iedereen is goedgekeurd. Een dag nadat zijn uitspraken werden uitgezonden, werd hij ontheven van zijn jaarlijkse taak om de troonrede na te kijken op de Nederlandse taal. Hij had die functie namens het genootschap al sinds 1987.^[47] Jaren eerder had voormalig minister-president Lubbers ook al verkondigd dat Beatrix soms de troonrede aanpaste.

19 Abdicatie

De Koningin kondigt haar aftreden aan op de Nederlandse televisie

Standaard van prinses Beatrix

Koningin Beatrix tijdens een bezoek aan Vries in 2008

Op 28 januari 2013 kondigde de koningin in een korte tv-toespraak haar abdicatie aan op 30 april 2013. Zij gaf aan dat zij het een goed moment vond om af te treden, aangezien zij in 2013 75 jaar zou worden en later dat jaar herdacht zou worden dat Nederland tweehonderd jaar een koninkrijk is.^[48] Daarnaast gaf zij aan, dat de verantwoordelijkheid van het land “in handen van een nieuwe generatie moet liggen”. Beatrix beklemtoonde dat zij niet afrad omdat de taak haar te zwaar zou zijn geworden, de reden die haar moeder gaf toen die in 1980 haar troonsafstand aankondigde. De troonopvolger was haar oudste zoon Willem-Alexander.^[49]

Op de avond vooraf aan haar abdicatie werd via de Nederlandse televisie en radio een opgenomen afscheidstoespraak van haar uitgezonden, gericht tot het volk, waarin zij vooral inging op de staatsrechtelijke positie van het staatshoofd en aangaf dat de geschiedenis wellicht zal uitwijzen dat haar keuze voor prins Claus als echtgenoot als de beste beslissing uit haar leven beoordeeld zal worden.^[50]

Sinds haar abdicatie voert zij de titels prinses der Nederlanden, prinses van Oranje-Nassau en Prinses van Lippe-Biesterfeld met het predicaat Koninklijke Hoogheid. Vanaf 4 februari 2014 woont zij officieel weer in Kasteel Drakensteijn.^{[51][52]} Het pand Noordeinde 66 in Den Haag is sinds 2014 haar pied-à-terre. Het is sindsdien tevens de plek voor haar secretariaat.

20 Persoonlijke titels

Beatrix voerde, naast bovengenoemde, vanaf haar aantreden als koningin tot het moment van haar aftreden de volgende adellijke en heerlijke titels (in officiële stukken afgekort tot “Enz. enz. enz.”):

- Markiezin van Veere en Vlissingen
- Gravin van Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Spiegelberg, Buren, Leerdam en Culemborg
- Burggravin van Antwerpen
- Barones van Breda, Diest, Beilstein, de stad Grave, het Land van Cuijk, IJsselstein, Cranendonck, Eindhoven, Liesveld, Herstal, Waasten, Arlay en Nozeroy
- Vrijvrouw van Ameland
- Vrouwe van Baarn, Besançon, Borculo, Bredevoort, Bütgenbach, Dasburg, Geertruidenberg, Hooge en Lage Zwaluwe, Klundert, Lichtenvoorde, Loo, Montfort, Naaldwijk, Niervaart, Polanen, Steenbergen, Sint-Maartensdijk, Sint Vith, Soest, Ter Eem, Turnhout, Willemstad, Zevenbergen

21 Onderscheidingen

Prinses Beatrix was als koningin Grootmeester van

- Militaire Willems-Orde (MWO)
- Orde van de Nederlandse Leeuw
- Orde van Oranje-Nassau
- Huisorde van de Gouden Leeuw van Nassau (Grootmeesterschap wordt gedeeld met de Groothertog van Luxemburg)
- Huisorde van Oranje

22 Ridderlijke orden

Beatrix is lid van, en bezit de volgende onderscheidingen in de erkende ridderlijke orden:

- Eredame Grootkruis in de Soevereine en Militaire Orde van Malta
(De hervormde Nederlandse koningin is lid van deze katholieke ridderorde vanwege haar afstamming van tsaar Paul I van Rusland)
- Erecommandeur in de Johanniter Orde in Nederland
(De Protestantse evenknie van de Soevereine en Militaire Orde van Malta)

23 Functies en nevenfuncties

Beatrix was als staatshoofd voorzitter van de Raad van State, een ceremoniële en symbolische functie, evenals van het bestuur van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau. Daarnaast is zij beschermvrouwe van bijna tachtig Nederlandse verenigingen, stichtingen, fondsen en genootschappen. Die laatste zijn allemaal erefuncties. Zij heeft aangekondigd van de meeste afstand te willen doen, nu zij geen koningin meer is.

De Dierenbescherming royeerde haar in juni 2001 als beschermvrouwe met 55% van de stemmen. De reden was dat op de kroondomeinen de plezierjacht is toegestaan en de leden van de koninklijke familie daaraan deelnemen.^[53]

24 Genealogie

25 Wetenswaardigheden

- Omdat Beatrix tijdens haar eerste officiële bezoek aan Suriname veel glimlachte, kreeg zij van de media daar de bijnaam 'Prinses Glimlach'.
- Ter gelegenheid van haar 25-jarig regeringsjubileum en haar daarmee in verband houdende bezoek aan de provincie Limburg, noemden de universiteit en het academisch ziekenhuis in Maastricht een nieuw ontdekt eiwit B.R.–25 (Beatrix Regina 25).^[54]
- Het Nederlandse televisieprogramma *De Leugen Regeert* over de zorgvuldigheid van de journalistiek ontleende zijn naam aan een door Beatrix gebezigde uitspraak over de vaderlandse pers.
- Op Prinsjesdag 2010 gooide een man een waxinelichthouder van 629,5 gram naar de Gouden Koets, die vervolgens op de zijkant afketste. Als motief gaf hij dat Beatrix ten onrechte op de troon zat, omdat zij volgens hem geen nakomeling was van koning Willem III. De man zat bijna twee jaar vast en werd uiteindelijk op 1 februari 2013 in hoger beroep veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf maanden onvoorwaardelijk. Tijdens zijn eerste proces had hij geëist dat DNA zou worden afgenomen van de lichamen van koning Willem III, koningin Wilhelmina en koningin Juliana, zodat hij kon bewijzen dat Beatrix geen officieel lid is van de Oranje-dynastie. De rechter wees dat verzoek af.^{[55][56]}
- In december 2012 verkoos de redactie van weekblad *Elsevier* haar tot Nederlander van het Jaar.
- Ruim 7,4 miljoen mensen keken op maandagavond 28 januari 2013 om 19.00 uur naar de drie minuten durende rechtstreekse tv-uitzending van de toespraak van koningin Beatrix, waarin zij haar abdicatie aankondigde.^[57]

- Beatrix was het oudste regerende Nederlandse staatshoofd ooit. Daarvoor was koning Willem III de oudste geweest. Ten tijde van haar abdicatie op 30 april 2013 had ze de leeftijd van 75 jaar en 3 maanden.
- Tussen de geboorte van prinses Amalia en het overlijden van prinses Juliana waren er vier Nederlandse troongeneraties in leven. Eerder in de Nederlandse geschiedenis was dit ook gebeurd tussen 1840 en 1843.
- Beatrix is 33 jaar koningin geweest. Koningin Wilhelmina (58 jaar, waarvan de eerste acht jaar onder regentschap) en koning Willem III (41 jaar) regeerden langer, koningin Juliana (32 jaar), koning Willem I (25 jaar) en koning Willem II (9 jaar) zaten korter op de troon.
- Koninklijk Huisarchief (Nederland)
- Kosten van het Koninklijk Huis
- Troonswisseling in Nederland (2013)

28 Externe link

- Koningin Beatrix treedt af, NOS

26 Literatuur

- Andersson, Lars, Lukas Burgering & Heidi Wulfsen (2013). *Ik zal handhaven : Beatrix, koningin in een veranderd land*. Boom, Amsterdam. 303 p. ISBN 978-94-6105-659-7. Portret op basis van getuigenissen van o.a. minister-presidenten.
- Bree, Han van (eindred.) (2013). *Beatrix : koningin der Nederlanden / bijdragen: Edouard van Arem e.a.* Spectrum, Houten. 191 p., foto's. ISBN 978-90-00-32094-3, ISBN 978-90-00-31470-6 (luxe ed. in cassette). Uitgebreide beschrijving van leven en werk.
- Chorus, Jutta (2013). *Beatrix : dwars door alle weerstand heen*. Atlas Contact, Amsterdam. 343 p. ISBN 978-90-254-3202-7.
- Haasse Hella S. (2013). *Portret van prinses Beatrix*. 2e dr. Querido, Amsterdam. 63 p. ISBN 978-90-214-4802-2. Oorspr. titel: *Beatrix 18 jaar*. De Bezige Bij, Amsterdam, 1955.
- Joustra, Arendo (red.) (2013). *Alle 33 troonredes : Prinsjesdag onder koningin Beatrix / m.m.v. Tonny van Winssen e.a. Verb. en verm. dr. Elsevier Boeken, Amsterdam. 330 p. foto's. (Elseviërs koninklijke bibliotheek ; dl. 1). ISBN 978-90-352-5117-5. Oorspr. uitg.: *Redes van de troon : Prinsjesdag onder koningin Beatrix*. 2009.*
- Joustra, Arendo (red.) (2013). *Alle 33 kersttoespraken : de persoonlijke redes van koningin Beatrix / m.m.v. José Bernard, Annemarie van Ulden. Elsevier Boeken, Amsterdam. 194 p. (Elseviërs koninklijke bibliotheek ; dl. 2). ISBN 978-90-352-5118-2.*

27 Zie ook

- Kabinet van de Koning (Nederland)

29 Tekst-en beeldbronnen, medewerkers, en licenties

29.1 Tekst

- **Beatrix der Nederlanden** *Bron*: https://nl.wikipedia.org/wiki/Beatrix_der_Nederlanden?oldid=45191132 *Bijdragers*: Andre Engels, Patrick, Pieter-nlwiki, Ellywa, Snoop, Rene Pijlman, Arent, Mtcv, Romaine, Fruggo, Bemoeial, Roepers, Hannes Karnoefel, Cicero-nlwiki, Jeroen, Kliek, BenTels, Falcongj, Christiaan-nlwiki, Jan Arkesteijn, Marieus, Muijz, Serassot, Adamhawk, HooftBot, Acbaak, Advance, Robbot, Boerenfox, Kattenkruid, Thijs!, Dick Bos, Oscar, RobotE, Johan Lont, Bob.v.R, Siebrand, Dinsdagskind, Känsterle, Freako, Chris, MartinD, Truckerruud, Edwtie, Henk van Haandel, DeVrolijkeSchrijver, Ma'ame Michu, Michiel1972, Henkvd, Quistnix, Aart-Teun, O E P-nlwiki, Sietske, Robotje, Hardscarf, RobotMichiel1972, Sybren, RJB, Ype, Tbc, Pieter1, Empoor, Egel, Xaphire, Demophon, Tdevries, Steinbach, Tfa1964, Rocastelo, Sixtus, Jcb, Gpvos, Dolfy, RobotQuistnix, Effeetsanders, Rex, Qwertys, Wikix-oud, Joost, Robert Prummel, Ucuha, Svenski, Gpvosbot, Dimitri, Ton1974, Algont, RoboRex, Richardw, Servien, Vertrokken, Peter b, Wester2005, Nol Aders, Luszifer, MoriBot, DéRahier, Jeroenbot, Obarskyr, Tubantia, RonaldB, Aleichem, Errabee, ProfSjors, Diogenes, YurikBot, Maarten1963, Michael2-, Mfgr, Troefkaart, Carolus, WH1953, Daka, Apdency, FlaBot, Krc, Oesermaatra0069, CiceRobot-nlwiki, Classical geographer, JörgenMoorlag, Poncke, ViVa, Eriksw, Eskimbot, Niels, Fransre, Vasilij, Michiel de Koster, SanderK, Josq, Golradir, Sumurai8, Bobjuh, Sonty567, Erwin, C mon, Mvdleeuw, LeeGer, Liespi, Adnergje, S.Kroeze, G.Lanting, Weetjesman, Jelnera, Fontes, Maximini, Happytravels, Stefanrutton, Johan van Dijk, Knowledge, Multatuli, Berendvd, JrPol, Mexicano, Kameraad Pjotr, Wikiklaas, .Koen, Ischa1, CrazyPhunk, Vanakkooi, SieBot, Thijs!bot, Edwinb, Aiko, Nelly Stienstra, Erwin85Bot, Guusb, Rood-geel-blauw, Thor NL, LeRoc, Dapsv, Casperinfo, Escarbot, Daimanta, ChristiaanPR, Mielherne, Maiella, Hebel, Heer van Robaais, Fransie-nlwiki, Magere Hein, Neeelz, BotChristophe, Paul B, Erikvank, Virtlink, Wtje, Carremans, Wjong, JAnDbot, Machaerus, Hanhil, Basvb, HandigeHarry, BotteHarry, CommonsDelinker, CrazyPhunkbot, Joost 99, Rei-bot, Wielewaal, Uiterwaal.remco, VanBuren, Robberty, DorganBot, Remkoow, Wander II, Skuipers, TXiKiBoT, Grashoofd, BertS, Handige Harrie, Teunwesthoff, Afhaalchinese, Japiot, VolkovBot, KKoolstra, Paul K., BotMultichill, TaalVerbeteraar-nlwiki, 3wisemen, Erwin85TBot, Satrugna, Miho, Photoboy1960, AlleborgoBot, TamaraB, Vels, Sir Iain, BasFey, Mar(c), Tgeorgescu, Gerakibot, Vysotsky, Louperibot, Paul2, Richardkiwi, Duijvenbode, Vinlugt, GrouchoBot, ArjanH, Iamthestig, C nijdam, JetzDG, Oda123-nlwiki, Trifonneke, MaartenPrinsen, Sbashi, E.I. Kipping, Tjako, Duneheight, Justintw5, Stunteltje, Hans Kamp, Alexbot, AGL, Nederlandse Leeuw, Alecs.bot, Species8473-nlwiki, Veronica538, EvilFreD, Hee, JurgenNL, Tim009, Friedricheins, Romanist, Kwiki, Havang(nl), Dqfn13, Luckas-bot, Angelo.godeau, Amirobot, Goudsbloem, Abercrombieclub, BotMultichillT, Japiobot, Tom-094, ChenzwBot, Marrakech, Edoderoobot, Yonidebot, Jane doe10, RudolphousBot, Mike-Kerkhoven, Dedertiende, Aelfhere, Florianhuisman, Mathonius, Xqbot, BinXy, Andreaevandam, Lejano Rey, Compro, Rubinbot, RibotBOT, V. Klinge, Michelvdriel, Click15, Daanm, Pompidombot, Spraakverwarring, RomaineBot, Hannolans, Trijnstel, D'ohBot, Wiki13, Msj, Guus H, Satoriforsale, Bensvader, Username15, Woodcuttery, Dinamik-bot, Wikigirl 2, Mauritssharmsen, ErikvanB, Haumea, DeSeel, Wester, Bartzus, EmausBot, Whaledad, ZéroBot, DWiki2, Vernoeming, Gewild, Tn0496, Flipzandanel, Petitemoin, Xcichi, BazB, Paul Brussel, Joopwikibot, ATX-NL, Bjelka, Dinosaur918, EnricoKolk95, Marco007, MerllwBot, GTijdhof, Nathanmilstein, Frankssel, Rkoster, Peter Rabbit, Maarten Rail, Bosa-nlwiki, Timmytim686, JYBot, MahdiBot, Southparkfan, BesteLars, SmileBot, Jorik2898, Legobot, Hoofdcleaner, Galico-nlwiki, Mythic Writerlord, WintemMassijs, Sebastiaan1234, Abcdefghijk-nlwiki, Anomiemetje123456789, Haanniels, JurgenNLBot, JH2403, Welmid, TKlautz, Gympetic, DylanVP, HuskyBot, JorisEnter, Mimipegelkut9 en Anoniem: 66

29.2 Beelden

- **Bestand:Anefo_910-6945_Aankomst_Hare.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b5/Anefo_910-6945_Aankomst_Hare.jpg *Licentie*: CC BY-SA 3.0 nl *Bijdragers*: Nationaal Archief Fotocollectie Anefo *Oorspronkelijke artiest*: Nationaal Archief, Den Haag, Rijksfotoarchief: Fotocollectie Algemeen Nederlands Fotopersbureau (ANEFO), 1945-1989 - negatiefstroken zwart/wit, nummer toegang 2.24.01.05, bestandsdeelnnummer 910-6945
- **Bestand:Beatrix1966Claus.jpg** *Bron*: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/69/Beatrix1966Claus.jpg> *Licentie*: CC BY-SA 3.0 *Bijdragers*: GaHetNa (Nationaal Archief NL) *Oorspronkelijke artiest*: Unknown photographer, ANEFO
- **Bestand:Beatrix_Prinsjesdag.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/09/Beatrix_Prinsjesdag.jpg *Licentie*: CC BY 2.0 *Bijdragers*: Hiervoor staan ze langs de route *Oorspronkelijke artiest*: Roel from The Netherlands-Nederland
- **Bestand:Beatrix_en_Claus_(1965).jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1b/Beatrix_en_Claus_%281965%29.jpg *Licentie*: CC BY-SA 3.0 *Bijdragers*: Nationaal Archief *Oorspronkelijke artiest*: Eric Koch / Anefo
- **Bestand:Beatrix_in_New_York.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fb/Beatrix_in_New_York.jpg *Licentie*: No restrictions *Bijdragers*: <http://www.flickr.com/photos/nationaalarchief/3408667383/> *Oorspronkelijke artiest*: Boutrelle, A.
- **Bestand:Commons-logo.svg** *Bron*: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Commons-logo.svg> *Licentie*: Public domain *Bijdragers*: This version created by Pumbaa, using a proper partial circle and SVG geometry features. (Former versions used to be slightly warped.) *Oorspronkelijke artiest*: SVG version was created by User:Grunt and cleaned up by 3247, based on the earlier PNG version, created by Reidab.
- **Bestand:De_Koningin_kondigt_haar_aftreden_aan.webm** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/95/De_Koningin_kondigt_haar_aftreden_aan.webm *Licentie*: CC0 *Bijdragers*: <http://www.koninklijkhuis.nl/foto-en-video/documenten/videos/2013/01/28/de-koningin-kondigt-haar-aftreden-aan> *Oorspronkelijke artiest*: Koninklijk Huis
- **Bestand:Friso_2b.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Friso_2b.jpg *Licentie*: CC BY-SA 3.0 *Bijdragers*: File:Friso 2.jpg (cropped) *Oorspronkelijke artiest*: H G Cladder
- **Bestand:Juliana_met_Beatrice.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8c/Juliana_met_Beatrice.jpg *Licentie*: Public domain *Bijdragers*: Juliana met Beatrix / Juliana holding her daughter Beatrix, at gahetna.nl *Oorspronkelijke artiest*: Collectie SPAAR-NESTAD PHOTO. Photo by Franz Ziegler
- **Bestand:Koningin_Beatrice_in_Roombeek_-_foto_door_Arie.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9b/Koningin_Beatrice_in_Roombeek_-_foto_door_Arie.jpg *Licentie*: CC BY-SA 3.0 *Bijdragers*: Met toestemming van Arie. *Oorspronkelijke artiest*: Arie
- **Bestand:Koningin_Beatrice_in_Vries.jpg** *Bron*: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/32/Koningin_Beatrice_in_Vries.jpg *Licentie*: CC BY 3.0 *Bijdragers*: FrozenImage via Wikiportrait *Oorspronkelijke artiest*: Emiel Ketelaar, FrozenImage

- **Bestand:Nuvola_single_chevron_right.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/1rightarrow_blue.svg *Licentie:* LGPL *Bijdragers:* 1rightarrow.png: `<a href="//commons.wikimedia.org/wiki/File:1rightarrow.png" class="image"></a>` *Oorspronkelijke artiest:* en:David Vignoni, User:Stannered
- **Bestand:Portal_icon.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/Portal.svg> *Licentie:* CC BY 2.5 *Bijdragers:*
  - Portal.svg*Oorspronkelijke artiest:* Portal.svg: Pepetps
- **Bestand:Prince_Constantijn_2013_cropped.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9a/Prince_Constantijn_2013_cropped.jpg *Licentie:* CC BY-SA 2.0 *Bijdragers:* <https://www.flickr.com/photos/kl/10851246296> *Oorspronkelijke artiest:* Marcel Oosterwijk/Kennisland
- **Bestand:Prinses_Beatrice.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a7/Prinses_Beatrice.jpg *Licentie:* CC0 *Bijdragers:* <http://www.koninklijkhuis.nl/foto-en-video/portretfotos/prinses-beatrice> *Oorspronkelijke artiest:* RVD Koninklijk Huis
- **Bestand:Queen_Beatrice_during_swearing.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/69/Queen_Beatrice_during_swearing.jpg *Licentie:* No restrictions *Bijdragers:* Koningin Beatrix tijdens eedsaflegging / Queen Beatrix during swearing *Oorspronkelijke artiest:* Koen Suyk, held by Nationaal Archief
- **Bestand:Rijkswapen_der_Nederlanden.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/97/Rijkswapen_der_Nederlanden.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* based on File:Nederlands_Rijkswapen_van_1907.jpg *Oorspronkelijke artiest:* Johannes Evert van Leeuwen (1855-1931) SVG is Eigen werk
- **Bestand:Royal_Crown_of_the_Netherlands_(Heraldic).svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/Royal_Crown_of_the_Netherlands_%28Heraldic%29.svg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Eigen werk *Oorspronkelijke artiest:* Sodacan
- **Bestand:Royal_Monogram_of_Queen_Beatrice_of_the_Netherlands.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a3/Royal_Monogram_of_Queen_Beatrice_of_the_Netherlands.svg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Historical regimental flags of The Netherlands *Oorspronkelijke artiest:* Glasshouse
- **Bestand:Stamboom.png** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Stamboom.png> *Licentie:* CC-BY-SA-3.0 *Bijdragers:* Based on File:Stamboom.gif. Transferred from nl.wikipedia *Oorspronkelijke artiest:* Gebruiker:Michiel1972 & Jelte at nl.wikipedia
- **Bestand:Standard_of_the_Princesses_of_the_Netherlands_(Daughters_of_Queen_Juliana).png** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dd/Standard_of_the_Princesses_of_the_Netherlands_%28Daughters_of_Queen_Juliana%29.png *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* [1] and [2] *Oorspronkelijke artiest:* Buho07
- **Bestand:Troonrede_2011.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/78/Troonrede_2011.jpg *Licentie:* CC0 *Bijdragers:* <http://abonneren.rijksoverheid.nl/edition/szw-nieuwsbrief-voor-gemeenteambtenaren/szw-nieuwsbrief-voor-gemeenteambtenaren-22-september-2011-/898> *Oorspronkelijke artiest:* Lex van Lieshout
- **Bestand:Wikiquote-logo.svg** *Bron:* <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Wikiquote-logo.svg> *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* ? *Oorspronkelijke artiest:* ?
- **Bestand:Willem-Alexander_(Royal_Wedding_in_Stockholm,_2010)_cropped.jpg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3d/Willem-Alexander_%28Royal_Wedding_in_Stockholm%2C_2010%29_cropped.jpg *Licentie:* CC BY-SA 3.0 *Bijdragers:* Dit bestand is afgeleid van Royal Wedding Stockholm 2010-Konserthuset-399.jpg: `<a href="//commons.wikimedia.org/wiki/File:Royal_Wedding_Stockholm_2010-Konserthuset-399.jpg" class="image"></a>` *Oorspronkelijke artiest:* Royal Wedding Stockholm 2010-Konserthuset-399.jpg: Holger Motzkau
- **Bestand:Beatrice_of_the_Netherlands_Signature.svg** *Bron:* https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1c/Beatrice_of_the_Netherlands_Signature.svg *Licentie:* Public domain *Bijdragers:* Traced in Adobe Illustrator from <http://www.leadersautographs.com/images/Queen-Beatrice.jpg> *Oorspronkelijke artiest:* Beatrix of the Netherlands

29.3 Content license

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0